

ادامه از صفحه اول

ماه خداونوید آزادی انسان

ابهام‌هایی که اغلب از جنس غل‌ونخیرند، پرسش‌هایی که بر شانه‌های آدمی سنگینی می‌کنند، ازجمله آنکه چه چیزی باعث می‌شود انسان در حصر تمایلات غریزی باقی بماند و به همین اندک، راضی شود و خود را از محبوب ازلی جدا کند؟ خیلی‌وقت‌ها یادمان می‌رود که تمایلات صرفا مادی، محدود و منحصر به خواسته‌های غریزی و فارغ‌شدن از درد دیگران است که به اسارت نفس می‌انجامد و فرمایش مولای متقیان، علی علیه‌السلام، در اینجا معنای خود را می‌یابد که: «بنده هوای نفس خوارتر از پیردگان زر خرید است». راه‌حل این است: باید نگاهمان را تغییر دهیم تا بتوانیم تفسیری واقعی و آزاد از جهان به دست آوریم.
باور به اینکه عالم، باطنی بسی وسیع‌تر از آنچه می‌بینیم دارد، باعث می‌شود شاهد اتفاقاتی از جنس آزادی درونی باشیم که اصطلاحا به آن تجربه دینی گفته می‌شود. اگر آدمی به این واقعه عظیم برسد که چشم دلش باز شود، می‌تواند حقایقِ از عالم را مشاهده کند و نغمه‌هایی از موجودات عالم بشنود که تاکنون نسبت به آنها بی‌تفاوت بوده است. هرچند به طور معمول طبع بشر بر این است که به همین مقدار اندک دنیا رضایت دهد و با دست خویش، بند تاریک و انفرادی خود را بسازد و شاید امید رهایی فقط از مواجهه با ماه خدا و تمرین بندگی حضرت حق است که می‌تواند نوید آزادی انسان را بدهد.
به قول زنده‌یاد اقبال لاهوری: «دین دگر آموز و شنودن دگر آموز». محی الدین عربی در کتاب مهم «فتوحات» نکته‌ای قیمتی نقل می‌کند: «در روایت است که هر تر و خشکی که صدای مؤذن به آن رسد، در قیامت به نفع او شهادت دهد. اخیار و روایات دراین‌بار زیاد است و ما علاوه بر ایمانی که به صحت اخبار داریم، از کشف و شهود نیز در اثبات این موضوع بهره‌مند هستیم، چه ما به‌عین می‌بینیم که سنگ‌ها سخن می‌گویند و گوش‌های ما آن را می‌شنوند و ما را با خطاب عارف به جلال خدا خطاب می‌کنند؛ که البته هر انسانی توان درکش را ندارد. اما نطق کلام بعضی از موجودات مخفی است، چون آمادگی و زمینه بروز و ظهور آن فراهم نیست. پس آن صدا را هرکسی نتواند شنید، در نتیجه نطقش باطنی و محجوب می‌ماند، به صورتی که گمان می‌شود نطقی نیست، اما شخص کامل از آنجا که برایش رفع حجاب شده است، قادر به مشاهده روحانیت هر شیئی است و نطق هر حی و زنده‌ای را، چه باطنی باشد و چه ظاهری، تواند شنید».
مسلم‌ا هیچ‌یک از آدمیان راضی به این نیستند که در سطحی پست متوقف بشوند. آنچه هم‌اکنون حس می‌کنیم، هرکسی از هر طبقه اجتماعی به اندازه آگاهی درونی خود احساس محدودیت می‌کند و شیوق دل‌آرد به درک بالاتری از آدمیت دست‌یابد و شعوری نسبت به ماورای آنچه می‌بیند یا می‌شوند، کسب کند. حقیقتا عنصر تردید در زندگی فعلی می‌تواند چراغ راه ما قل‌لقدام شود. آیا توانسته‌ایم به این عنصر اعتراضی نگاهی جدی بفکنیم؟ اگر تحمل هستی بر روح ما گران آمده باشد، خود این درد، این قال فرخنده‌ای است تا سبب شود به این ماه آزادی در سایه بندگی حضرت حق، توجه خاصی نشان دهیم. به کتابی اشاره می‌کنم که شاید در نظر اول بر این نوشتار مناسبی غریب بنماید، اما از باب آنکه به مشکلات درون پرداختیم، لازم است به مسائلی که در بیرون بر آدمی حادث و سبب تغییر در رفتار ایمانی او می‌شود نیز اشاره داشته باشیم تا هرچند اندک به نگاه جامعی از انسان دست پیدا کنیم. «ژولین فروند»، نویسنده فرانسوی، در کتاب ارزشمند «جامعه‌شناسی ماکس وبر» به نکته‌های جالبی از نگاه این جامعه‌شناس بزرگ پرداخته است از آنجا که در این اثر به حوزه رفتار دینی در سده‌های میانی اروپا توجه شده، تأثیر عملکرد کارگزاران دین در آن جوامع را بررسی کرده و نتایج مهمی به دست آورده است. حیف بود در تکمیل این مبحث به این برداشت‌های آزاد اشاره نشود. پیش‌درآمدی که این نویسنده براساس آموخته‌هایش از ماکس وبر با خوانندگان کتاب در میان می‌نهد، به اجمال این است که کار جامعه‌شناسی دینی، براساس مطالعه رفتارهای دینی است. یعنی اگر رفتار معناداری از انسان دین‌دار سر بزنند، می‌تواند نظر یک جامعه‌شناس را برانگیزد و نکته دیگر آنکه این علم اجتماعی به تأثیر این رفتار معنادار دینی بر رفتارهای دیگر انسان مانند رفتارهای سیاسی یا اقتصادی هم توجه نشان می‌دهد. وبر معتقد است یکی از مهم‌ترین علت‌های خدشه‌پذیری جامعه‌های دینی در اروپای مدرن این بود که در جنگ‌های میان ملت‌های مسیحی، هر قوم، ملت و لشکری، خدا را حامی خود و دشمن طرف مقابل قلمداد می‌کرد و تبعات فاجعه‌بار این قضیه می‌تواند بسیار فراتر از کشتن و خرابی‌های به‌ارآمده باشد و آن خدشه‌پذیری ایمان مذهبی و ریش باورهای دینی است. در تکمیل سخن ماکس وبر، تعبیر بجای دکتر ابوالفضل آقابابا، استاد درس مخاطب‌شناسی و تلویزیون، به بادم آمد که به «افت مقام خدا در میان این ملت‌ها» اشاره درستی کردند؛ اتفاق نامیومنی که امروزه میان ملت‌های مسلمان درگیر با یکدیگر افتاده است و ما با افسوس فراوان شاهد آتشی هستیم که با فتوای‌ها نادرت و سکوت برخی دیگر افروخته شده و سبب کشتار هم‌کیشان به دست یکدیگر با ندای اله‌انگیز شده است. به هرروی امید از خدا داریم که در این ماه، وصل به معبود از هر وابستگی و تعلقی که پایمان را در بند می‌کند، رهایی یابیم و به چنان آزادی حقیقی‌ای دست یابیم که لوح دلمان، منزلق کلام نورانی و نجات‌بخش حق شود.

شرق: عربستان به‌هوش شده و دیگر تصمیم ندارد با سیاست تولید نفت بالا وارد بازار نفت شود. تغییر رویکرد عربستان را با نوع رفتار الفالح، وزیر نفت جدید این کشور، می‌توان به‌راحتی مشاهده کرد. رفتار وزیر تکنوکرات، جایگزین مردی «شومن» شد. حالا سعودی‌ها به‌دنبال آن هستند که با ایجاد بستری مناسب، به جذب سرمایه‌های خارجی جدید بپردازند و سرمایه‌گذاران قدر را به مشارکت با آرامکو دعوت کنند. دراین‌میان باز هم اگر دیر بچینیم و به دلواپسی مشغول شویم، این ایران است که سرش دوباره بی‌کلاه می‌ماند. علی ششمس اردکانی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران، در گفت‌وگوی خود با «شرق» تأکید می‌کند که عربستان نه‌تنها به دنبال جذب سرمایه‌های جدید خارجی است، بلکه قصد دارد این سرمایه‌های احتمالی را که چشم به صنعت نفت ایران دارند، از چنگ ایران با سودهای بالاتر درآورد. به گفته او، سیاست جدید عربستان سعودی جذب سرمایه‌گذاری از طریق ایجاد اعتماد و تثبیت بازار نفت است. ششمس اردکانی می‌افزاید: «از آنجا که صد میلیارد دلار از پروژه‌های فراکنک در آمریکا خارج شده، این سرمایه اکنون در دسترس است. بنابراین اگر عربستان این سرمایه را از آن خود کند، سهم ایران از این صد میلیارد دلار هیچ خواهد بود. برای اینکه ما دیپلماسی انرژی را نمی‌دانیم، طبیعی است که سرمایه به عربستان خواهد رفت و وارد ایران نخواهد شد».

عربستان به‌تازگی پذیرفته تا سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در صنعت نفت این کشور انجام گیرد. این رفتار را می‌توان تغییر رویکرد در سیاست نفتی عربستان به شمار آورد؟ در گذشته عربستان بیش از ۶۰ درصد ظرفیت اضافه نفت را برای اینکه بتواند نقشی سازنده در بازار ایفا کند، در اختیار داشت؛ درحال حاضر به علت سیاست‌های دو، سه سال اخیرش در زمینه حادکنکردن تولید، ظرفیت تولید اضافه عربستان کاهش شدیدی یافته و به صد هزار بشکه در روز رسیده است و زن در حالی است که عراق، بالای ۱۰۳ میلیون بشکه در روز و امارات متحده عربی، ۵۰۰ هزار بشکه در روز ظرفیت اضافه دارد. از طرفی کویت بیش از ظرفیت اسمی خود تولید می‌کند. پیداست که همه این کشورهای عربی، جای مانور عربستان را در اثرگذاری در بازار گرفته‌اند؛ البته ایران ظرفیت اضافی ندارد و باید بسیار تلاش کند تا ظرفیت خود را به ۴۰۵ میلیون بشکه در روز برساند و هرچه هم ظرفیت‌سازی می‌کند تا نیمه سال ۲۰۱۷ باید بتواند به موضع نسبی تاریخ‌خیر خود بازگردد، نه تاریخ ۵۰ سال پیش که شش میلیون بشکه در روز تولید داشت. سیاست افزایش تولید به عربستان از دو زاویه ضرر وارد کرده است. آنجا که عربستان بیشترین تولید را دارد، کاهش قیمت موجب بیشترین عدم‌التفع برای آن خواهد بود؛ به‌عنوان مثال اگر این کشور ۱۰ میلیون بشکه در روز تولید کند و به جای صد دلار، هر بشکه را ۵۰ دلار بفروشد، روزانه ۵۰۰ میلیون دلار به جای یک میلیارد دلار می‌فروشد. از طرفی این امر موجب جذب سرمایه جدید هم در داخل و هم خارج این کشور، دچار مشکل شود؛ بنابراین عربستان تصمیم گرفته به سیاست جلب سرمایه بازگردد. این کشور برای جلب سرمایه، نمی‌تواند در بازار شلوع و برتنش، جلب اعتماد کند. کشورهای سرمایه‌گذار در فضایی که اختلافات وجود دارد، وارد نمی‌شوند؛ بنابراین به نظر می‌رسد سعودی‌ها به سیاست جلب اعتماد برای جذب سرمایه‌گذاری خاسی روی آورده‌اند. رفتار وزیر نفت جدید عربستان در اجلاس ۱۶۹ اوپک هم مؤید این اتفاق بود. اما عربستان در پس همه این اقدامات، در نظر دارد علاوه بر جلب سرمایه، نگذار رقبای دیگرش در منطقه نسبت به جذب سرمایه‌گذاری خارجی اقدام کنند. رقبای جدی عربستان در منطقه، ایران و عراق هستند.

اما درحال حاضر سرمایه‌گذاران آمریکایی و شرکت‌های فراملیتی در عراق حضور دارند. عراق هنوز هم ظرفیت‌های تولید فراوان دارد که برای سرمایه‌گذاران خارجی جذاب است. ایران هم شرق: عربستان به‌هوش شده و دیگر تصمیم ندارد با سیاست تولید نفت بالا وارد بازار نفت شود. تغییر رویکرد عربستان را با نوع رفتار الفالح، وزیر نفت جدید این کشور، می‌توان به‌راحتی مشاهده کرد. رفتار وزیر تکنوکرات، جایگزین مردی «شومن» شد. حالا سعودی‌ها به‌دنبال آن هستند که با ایجاد بستری مناسب، به جذب سرمایه‌های خارجی جدید بپردازند و سرمایه‌گذاران قدر را به مشارکت با آرامکو دعوت کنند. دراین‌میان باز هم اگر دیر بچینیم و به دلواپسی مشغول شویم، این ایران است که سرش دوباره بی‌کلاه می‌ماند. علی ششمس اردکانی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران، در گفت‌وگوی خود با «شرق» تأکید می‌کند که عربستان نه‌تنها به دنبال جذب سرمایه‌های جدید خارجی است، بلکه قصد دارد این سرمایه‌های احتمالی را که چشم به صنعت نفت ایران دارند، از چنگ ایران با سودهای بالاتر درآورد. به گفته او، سیاست جدید عربستان سعودی جذب سرمایه‌گذاری از طریق ایجاد اعتماد و تثبیت بازار نفت است. ششمس اردکانی می‌افزاید: «از آنجا که صد میلیارد دلار از پروژه‌های فراکنک در آمریکا خارج شده، این سرمایه اکنون در دسترس است. بنابراین اگر عربستان این سرمایه را از آن خود کند، سهم ایران از این صد میلیارد دلار هیچ خواهد بود. برای اینکه ما دیپلماسی انرژی را نمی‌دانیم، طبیعی است که سرمایه به عربستان خواهد رفت و وارد ایران نخواهد شد».

عراق هنوز هم ظرفیت‌های تولید فراوان دارد که برای سرمایه‌گذاران خارجی جذاب است. ایران هم

شرق: نظام بانکرداری کشور، که گاه وضعیتش را بحرانی قلمداد می‌کنند، چندسالی می‌شود که دچار مسائل عدیده‌ای از بحث مطالبات معوق گرفته تا کافی نبودن سرمایه، از رقابت برای جذب سپرده گرفته تا نرخ سود بالا و چسبیده، شده است. در دولت یازدهم بارها از عزمی سخن به میان آمد که قرار بود این حوزه را سروسامانی بدهد. این بار نیز ولی اله سیف، در نشستی با مدیران عامل، اعضای هیات‌مدیره و مدیران بلندپایه بخش اعتباری بانک‌ها، دوباره به بررسی وضع شبکه بانکی و اطلاع‌رسانی از آخرین تحولات آن پرداخت و توصیه‌هایی نیز ارائه داد که شاید بتواند گهری از کار بانک‌ها و بنگاه‌های اقتصادی چشم‌دوخته به دست آنها باز کند. رئیس کل بانک مرکزی شمار بنگاه‌های کوچک و متوسط کشور را کمتر از ۱۰ هزار واحد برآورد کرد و گفت: اگر فقط ۱۰ درصد از تسهیلات جدید شبکه بانکی، یعنی ۱۶۰ هزار میلیارد ریال به این بنگاه‌ها اختصاص پیدا کند، احیا می‌شوند و به فعالیت خود ادامه می‌دهند. سیف با تأکید بر اینکه در سال «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» باید آثار فعالیت بانک‌ها در اقتصاد کشور به صورت حمایت از تولید، اشتغال و بهبود صادرات کشور نمایان شود، گفت: همه توان نظام بانکی باید در خدمت تحقق اهداف نام‌گذاری امسال به‌کار گرفته شود. تسهیلات بانکی باید به‌گونه‌ای

اقتصاد

شمس اردکانی در گفت‌وگو با «شرق» از سهم «هیج» ایران از سرمایه‌های خارجی در منطقه می‌گوید

دلواپسی برای جیب عربستان

عباس بنوعفّار، مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس

توانایی جذب سرمایه در صنعت نفت و گاز را داراست. عربستان قصد دارد بخشی از سرمایه جذب‌شده را برای مصرف داخلی و بخشی را برای صادرات سرمایه‌گذاری کند تا بتواند هزینه‌های سرمایه‌ای تولید صیانتی را تأمین کند. عربستان با این کار قصد دارد از ایراداتی که به نظام سعودی مبنی بر تولید غیرصیانتی می‌شود، جلوگیری کرده و ظرفیت‌های جدید را در میدان‌های فعلی با تولید صیانتی تأمین کند؛ بنابراین عربستان باید یک بسته قراردادی را ارائه دهد که جذابیت کافی را داشته باشد.

عربستان در گذشته سرمایه خارجی به‌صورت مستقیم جذب نکرده بود و این اقدام او، نخستین اقدام در راستای جذب مستقیم سرمایه خارجی است؟

عربستان هم مانند ایران، طبق قانون و سنت فعالیت نفتی خود، ذخیره نفت در زیر زمین را ملک ملی می‌داند؛ بنابراین (PRODUCT SHARING) به اشتراک‌گذاری محصول) را نتوانسته‌اند ارائه دهند؛ اما امروز کشورهای مانند ایران، ونزولا و عراق و... قراردادهایی را آماده می‌کنند که آن تعریف محدود را ندارد؛ به‌همین‌دلیل عربستان بنا دارد سرمایه‌گذاران خارجی را به همکاری با آرامکو دعوت کند. دراین‌میان سهم برداشت برای آرامکو باشد؛ اما سود معقولی نیز به سرمایه‌گذار خارجی تعلق گیرد. البته عربستان برای اینکه از حریف خود (ایران) پیشی بگیرد، قصد دارد سود سرمایه‌گذار خارجی را بیشتر از ایران در نظر بگیرد. با توجه به اینکه ا ۵۰۰میلیارددلاری که از بخش بالاسری نفت و گاز در کل جهان در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ قرار کرده، حدود صد میلیارد دلار به خاطر شکست در استخراج نفت از لایه‌های شیل به وسیله روش فراکنک (شکافت با آب) در آمریکا بود. این داشته‌ها با سقوط قیمت نفت همه از فراکنک قرار کرد. در سال ۲۰۱۵، کل سرمایه‌گذاری در صنایع بالادستی نفت در جهان به ۳۰۰ میلیارد دلار کاهش یافت. درواقع ۴۰ درصد کاهش یافته بود. پیداست که سهم قرار بیشتر به کشورهایی که تولید و ذخایر بیشتری دارند، می‌رسد؛ نه کشورهایی که ذخایر کوچک‌تری دارند؛ بنابراین اگر سعودی‌ها در این تصمیم خود موفق شوند، می‌توانند از ضرر خود بکاهند. سیاست جدید عربستان سعودی جذب سرمایه‌گذاری از طریق ایجاد اعتماد و تثبیت بازار نفت است. تا حدی نیز عربستان نانوشته در نظر دارد سهم بیشتری از سرمایه‌گذاری‌ها در منطقه را به سمت خود جذب کند و نگذار سرمایه‌های خوب به ایران برسد. این اقدام آنها موفقیت‌آمیز خواهد بود؛ زیرا در کشور رقیب (ایران) کسانی که از نفت چیزی نمی‌دانند، انتقاد می‌کنند و دست دولت را می‌بندند، اما در عربستان تصمیم گرفته می‌شود و وزیر نفت کشور، آن تصمیم را اجرایی می‌کند. به همین‌خاطر بارها به منتقدان گفته‌ام از کمک شما به وهابیت سپاسگزارم.

با توجه به مخالفان قراردادهای نفتی در داخل کشور، سیاست جدید عربستان منجر به این خواهد شد که سرمایه‌گذاران عربستان را به ایران ترجیح دهند و وارد سرمایه‌گذاری در صنایع نفت و گاز

ایران نشوند؟ در واقع سیاست جدید عربستان تا چه اندازه برای ایران مخاطره‌آمیز خواهد بود؟ سرمایه‌گذاران به دنبال سود خود هستند. اگر فرض کنیم در سال ۲۰۱۶، صد میلیارد دلار سرمایه جدی در صنایع بالادستی در منطقه خلیج فارس سرمایه‌گذاری شود و هر کشور بخشی از سرمایه را از آن خود کند، می‌توان برای آنچه می‌ماند مذاکره کرد که شرکت‌های سرشناس عموما در آن بخش ورود نمی‌کنند؛ درواقع شرکت‌های بزرگ ترجیح می‌دهند در جایی سرمایه‌گذاری کنند که اطمینان دارند تحریم نخواهند شد؛ بنابراین شرکت‌های کوچکتر با فناوری عقب‌افتاده‌تر نصب ایران خواهد شد. همان‌طور در زمان تحریم‌ها، شرکت‌های هندی و چینی وارد ایران شدند که اغلب نمی‌توانستند در صنایع ایران کار خاصی انجام دهند و توان آن را نداشتند؛ بنابراین کیفیت سرمایه‌ای که در آن حالت نصیب ایران می‌شود، به خوبی عربستان نیست.

با در صورت جذب این سرمایه‌گذاری خارجی، قدرت عربستان در منطقه دوباره افزایش خواهد یافت؟

از آنجا که صد میلیارد دلار از پروژه‌های فراکنک در آمریکا خارج شده، این سرمایه اکنون در دسترس است. بنابراین اگر عربستان این سرمایه را از آن خود کند، سهم ایران از این صد میلیارد دلار هیچ خواهد بود. برای اینکه ما دیپلماسی انرژی نمی‌دانیم، طبیعی است که سرمایه به عربستان خواهد رفت و وارد ایران نخواهد شد.

هدف اصلی تغییر سیاست عربستان، بهبود اقتصاد این کشور است یا بازگشت قدرتمند به منطقه یا اینکه ایران را هدف قرار داده است؟ عربستان سعودی از قبل از انقلاب نیز نسبت به ایران حساسیت داشته است. به نظر می‌رسد سیاست‌های منبعث از وهابیت را در ایران به‌خوبی تحلیل نمی‌کنیم. دلای عربستان در زمان ماجرای بحرین در دهه آخر حکومت شاه منجر شد ایران از ادعای ارضی بر بحرین چشم‌پوشی کند، درحالی‌که ایران می‌توانست برای اینکه وهابیت را در بحرین از بین ببرد، این مسئله نفت و گاز را بفراندم بگذارد و با سیاست هر نفر یک رای، بگوید وهابیت را به رسمیت نمی‌شناسد. این انتخابات منجر می‌شد تا کسانی که با آل خلیفه موافق نبودند و اکثریت مردم بحرین را تشکیل می‌دادند، در انتخابات پیروز شوند. این انتخابات در آن زمان می‌توانست تضمین ایران و سازمان ملل را نیز داشته باشد؛ حتی توافق وقت در آن زمان اعتراض نکردند که چرا حق مردم بحرین را بخشیدید؟ حکومت‌های وهابی و نیمه‌وهابی (امارات، قطر، بحرین و کویت) در جنگ تحمیلی علیه ایران بسیار تلاش کردند تا صدام را در کشوری که اغلب جمعیتی آن شیعه بود در عراق نگه دارند. قرارداد الجزایر... و در آن زمان بهانه بود. آنها می‌خواستند اکثریت شیعه در عراق نتوانند حکومت را در دست بگیرند. حالا بعد از سقوط صدام، به عقیده من برخی از شیعیان را می‌خرد تا در آنجا آشوب کنند و نگذارند حکومت شیعی که ۶۰ درصد مردم عراق را دربر می‌گیرد، در آنجا ایجاد شود. هنوز هم وهابیت

سیف بانک‌ها را ملزم به ارائه گزارش کرد

احیای بنگاه‌ها فقط با ۱۶ هزار میلیارد تومان

شده است. سیف ادامه داد: یکی از مسائلی که در این طرح وجود دارد، ایجاد بازار بدهی است که به وسیله آن بانک مرکزی به ابزار مداخله و سیاست پولی مجهز می‌شود. بدهی دولت در قالب این اوراق، تعهد دولت است و این تعهدات در بازار سرمایه جایگاه پیدا می‌کند. او همچنین درباره ارائه صورت‌های مالی بانک‌ها با قالب جدید در سال ۱۳۹۵ گفت: اکنون زمان برگزاری مجامع فرا رسیده و بانک مرکزی، صورت‌های مالی جدید را با اقتباس از صورت‌های IFRS به بانک‌ها ابلاغ کرده است و ارائه صورت‌های مالی در قالب جدید، عزم بانک‌ها را می‌طلبد. رئیس کل بانک مرکزی افزود: باید در صورت‌های مالی سال ۱۳۹۴ بانک‌ها، میزان طلب را بدهی ارز مرجع از بانک مرکزی مشخص شود و ابهامی از این بابت در صورت‌های مالی وجود نداشته باشد. او با تأکید بر اینکه بیشترین حُسن شفافیت فضای بازار پول، متوجه بانک هاست، گفت: خوشبختانه شوک‌هایی که مؤسسه‌های غیرمجاز در بازار پول ایجاد می‌کردند، کنترل شده؛ گرچه هنوز معضل به طور کامل برطرف

اقتصاد

چنین سیاستی را در قبال ایران در پیش گرفته و این نگاه سیاسی هنوز هم پشت ماجراست. با توجه به اینکه رویکرد سیاستی عربستان در حوزه نفت هم‌زمان با روی‌کارآمدن الفالح، تغییر یافته، این وزیر تازه روی‌کارآمده را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ به نظر می‌رسد نمایش الفالح نسبت به التعمیمی متفاوت باشد. درحالی‌که التعمیمی، «شومن» بود، الفالح، وزیری تکنوکرات است. در اجلاس اخیر اوپک نیز مشاهده کردیم وزیر تازه‌وارد عربستانی دو، سه روز قبل به وین رفت و بدون اینکه نمایشی برگزار کند، با خبرنگاران تک به تک در هتل گفت‌وگو کرد با وزیر نفت ایران و باقی کشورهای اوپک هم بسیار خوب برخورد کرد و در انتخابات دبیرکل اوپک نیز به همکاری ایران، باجماع همه اعضا انتخابی معقول کرد.

تحلیل‌های کارشناسان می‌گویند، الفالح سیاست‌های داخلی عربستان را به‌خوبی می‌شناسد و توانسته به کمک همین شناخت، سیاست‌گذاران عربستانی را از سیاست حمله و تولید بالا منصرف کند تا عربستان تغییر رویکرد دهد. نفوذ الفالح را بر سیاست‌گذاران عربستانی چگونه ارزیابی می‌کنید؟ الفالح شخصیتی متین و منطقی به نظر می‌رسد که می‌تواند عربستان گرفتار در تنگنای سرمایه و کاهش درآمد و نداشتن ظرفیت اضافه را اصلاح کند.

با توجه به اینکه عربستان به صورت جدی قصد جذب سرمایه‌های خارجی در صنایع بالادستی نفت خود را دارد، به نظر شما بهتر است قراردادهای نفتی ایران حتی در صورتی که کمی اشکال دارند، امضای عربستان بکنند تا نواقص آن به‌کل برطرف شود؟ زمان تا چه اندازه در این زمینه دارای ارزش است؟

در سرمایه‌گذاری، مقوله بازگشت داخلی سرمایه دارای اهمیت است. متأسفانه به سرمایه‌گذاران، نمونه‌های خوبی برای سرمایه‌گذاری ارائه نمی‌دهد. در حل مسائل خود با نرم جهانی نمی‌توانیم عمل کنیم؛ به‌عنوان‌مثال فاجعه‌ای که در ادامه ملی‌شدن صنعت نفت ایران ایجاد شد و هنوز عواقب آن باقی است. در آن زمان مرحوم دکتر مصدق وضع بازار جهان را اشتباه می‌دیدند. تصورشان بر این بود که وقتی نفت ایران ملی شد و انگلستان و دیگر کشورها نفت ایران را تحریم کردند، اقتصاد جهان گرفتار بحران می‌شود چون به نفت ما احتیاج دارند. درحالی‌که شرکت‌های بین‌المللی در همان زمان بیش از نفتی که از بازار جهانی خارج شد، از تولید نفت عربستان و کویت و ونزول، جایگزین ایران کردند. در حقیقت ایران موضوع مذاکره خود را از دست داد، اما دوستان ما تا آخر مبارزه جوشانان نبود دستمان خالی شده است. بنابراین با یک فوت، حکومتی که این‌همه قدرت ملی با حمایت مردمی داشت، از بین رفت.

یعنی ما نباید صنعت نفت را ملی می‌کردیم؟ ملی‌کردن صنعت نفت چیز دیگری است. با آن مخالف نیستیم. رفتار بعد از ملی‌کردن صنعت نفت ایران در مذاکرات نفتی با شناخت کافی از بازار جهانی نبود. آن زمان هم دلواپسانی بودند که تلاش واقع را بیان می‌کردند. ما از همان زمان کلاه سرمان رفت. حتی اوایل انقلاب، به‌واسطه انقلاب، قیمت نفت افزایش درخور توجهی یافته بود. اما منافع آن را عربستانی‌ها بردند نه خود ما. آنها بودند که در زمان افزایش قیمت نفت و قیمت بازار جهانی، افزایش تولید دادند نه ایران. همان زمان من سفیر بودم. عده‌ای که چیزی از بازار نفت نمی‌دانستند تأکید داشتند که باید تولید نفت را پایین بیاوریم تا بازار به تعادل برسد؛ گوش نمی‌کردند وقتی می‌گفتم باید با باقی تولیدکنندگان نفت و گاز بشک به تولید خود بیفزایند. اما چنین کردند و خود قیمت نفتی که دوبرابر بود، همه به جیب عربستان رفت. پیداست ما مشکلی روانی داریم، ملت بافرهنگ و باتدبیتی مانند ایران را بدهای رچاله، با رفتارهای نادرست خود تبدیل به افرادی بی‌فرهنگ می‌کنند.

نشده است و باید با قاطعیت بیشتری پیگیری شود. سیف در ادامه نشست به چسبندگی نرخ سود و لزوم تطابق با نرخ تورم پرداخت و با بیان اینکه روند کاهنده تورم ادامه دارد، اما نرخ سود از آن تبعیت نکرده است، گفت: یکی از علت‌های چسبندگی نرخ سود، شرایط بانک‌ها و حجم بالای دارایی‌های منجمد آنهاست که اسکان مانور عملیاتی را کاهش داده است. او ادامه داد: بانک‌ها برای سربامندن، برای جذب و افزایش حجم سپرده‌های خود مسابقه‌ای غلط داشتند که بسیار مخرب بود و درواقع این موضوع باعث تهی‌شدن بیشتر ترازنامه بانک‌ها می‌شد. رئیس شورای پول و اعتبار درباره کاهش شکاف نرخ ارز از ۱۶،۶ درصد در پایان سال ۱۳۹۴ به ۱۳،۳ درصد در پایان اردیبهشت‌ماه اسمال تصریح کرد: کاهش تدریجی شکاف نرخ ارز بازار و بانک مرکزی این نوید را می‌دهد که این شکاف به مرور از بین می‌رود و زمینه برای یکسان‌سازی نرخ ارز فراهم می‌شود. سیف، از تلاش بانک مرکزی در اجرای سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز پس از اجرای مؤثر برجام خبر داد؛ به‌گونه‌ای که ارتباطات بانکی وضعیت بهتری پیدا کند و در سال ۱۳۹۵ به طور قطع این سیاست اجرا می‌شود. رئیس کل بانک مرکزی با انتقاد از پایین‌بودن نسبت کفایت سرمایه بانک‌ها این مسئله را ناپذیرفتنی دانست و بر لزوم رفع این موضوع تأکید کرد.

اقتصاد

پس از پایان معاملات روز گذشته بورس تهران، شاخص کل با از دست‌دادن ۲۵۴ واحد به کانال ۷۵ هزار واحدی سقوط کرد و در عدد ۷۵هزار و ۸۷۴ واحد ایستاد. شاخص کل امروز نیز ۱۳ واحد کاهش داشت. در روزی که بر کلیت بازار جو منفی حاکم بود، نمایندگان گروه‌های مختلف در جدول بیشترین تأثیر منفی بر شاخص حضور داشتند به‌طوری‌که نمادهای وبملت، سایپا، خودرو، کجا، وبانک و فولاد بیشترین تأثیر منفی و بانک صادرات با حمایت حقوقی بیشترین تأثیر مثبت را بر شاخص داشتند. ارزش معاملات نیز در روز گذشته با کاهش مواجه شد و بالغ بر سه‌هزارو ۸۳ میلیارد ریال بود که هزار میلیارد ریال آن مربوط به اوراق مشارکت ملی نفت ایران «مپارس» بود. روز گذشته اکثر گروه‌ها با کاهش مواجه به دامنه منفی معامله شدند. گروه قندی نیز نتوانست صعود دوروز گذشته را ادامه دهد و با افزایش عرضه و کاهش قیمت مواجه شد. تنها گروه نسبتاً مثبت، دارویی‌ها بودند که با موافقت افزایش ۱۰ درصدی قیمت محصولات مورد توجه قرار گرفتند. همچنین افزایش قیمت جهانی روی باعث شد شرکت‌های این گروه روز خوبی را پشت‌سر بگذارند.در روزهایی که قیمت جهانی طلای سیاه توانسته فراتر از ۵۰ دلار دوام بیاورد، شرکت پالایش نفت بندرعباس که به دلیل تعدیل سود بسته است، دیروز با انتشار آگهی پیش‌بینی زیان ۲۰ریالی سال گذشته خود را به سود ۱۷ ریالی بدل کرد که البته کمتر از رقم مورد انتظار بازار بود و عمدتا به‌خاطر اصلاح نرخ میعانات گازی در ۱۲ ماهه سال ۹۴ بود.بلوک ۶۲ درصدی گروه بهمن نیز بار دیگر آگهی شد ولی این‌بار عرضه‌کننده، مؤسسه مالی و اعتباری کوثر بود که با توجه به اینکه مدیرعامل این مؤسسه از تلاش نامی بازار به‌شمار می‌آید، به احتمال زیاد این‌بار سهام عرضه‌شده از طرف سه مالک اصلی به فروش برود.

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
کل	۷۵۸۷۴۵	۲۵۴٫۱۲-
شاخص قیمت	۲۷۶۳۹٫۱	۱۱۷٫۸۰-
شاخص کل (موزون)	۱۳۸۵۸۸	۱۳۵۹-
شاخص قیمت (موزون)	۱۱۳۰۳۵	۲۲۸۸۰-
آرد شناور	۸۶۴۳۳	۴۱۴٫۴۴-
۵۰ شرکت بزرگ	۳۴۶۳	۱۳۰٫۲۰-

ارز و طلا

یلن» بر مرکب احتیاط

شرق: جانت یلن دوشنبه‌شب محتاطانه سخن گفت. این موضوع احتیاط موجب شد تا ارزش دلار با کاهش نسبی روبه‌رو شود و این مسئله در نهایت به‌نفع قیمت جهانی طلا شده است. به گزارش طلا به نقل از رویتر، رئیس فدرالرزرو آمریکا در اظهارات مهمی بازم تاکید کرد، افزایش تدریجی نرخ بهره هنوز تصمیم مناسب و درستی خواهد بود البته او اشاره‌ای به زمان دقیق افزایش نرخ بهره نکرده. بلافاصله بعد از این اظهارات، ارزش دلار آمریکا با کاهش نسبی روبه‌رو شود و قیمت طلا نیز با ۰٫۱ درصد افزایش به هزارو ۲۴۵ دلار افزایش یافت. پس از اظهارات یلن، گمانه‌زنی‌ها و نظرات مختلفی از سوی تحلیلگران اقتصادی و سرمایه‌گذاران بین‌المللی مطرح شده است. در مقام بانک مرکزی آمریکا نیز پیش‌بینی کردند فدرالرزرو در نشست هفته آینده نرخ بهره را افزایش نخواهد داد. رویس مندر، تحلیلگر ارشد مؤسسه سرمایه‌گذاری سی‌ای‌بی‌سی، تأکید کرد: به‌نظر می‌رسد انتشار آمارهای مایوس‌کننده اشتغال در آمریکا، مسیر فدرالرزرو برای افزایش نرخ بهره تا پایان اسمال را تغییر نداده است. البته فدرالرزرو رویکردی تدریجی را برای افزایش نرخ بهره در پیش خواهد گرفت. پل اشورت، اقتصاددان ارشد مؤسسه کاینال اکونومیکس، نیز تصریح کرد: اظهارات اخیر جانت یلن موجب نخواهد شد تا تصمیم فدرالرزرو برای افزایش نرخ بهره تا پایان سال ۲۰۱۶ میلادی تغییر کند و به نظر من فدرالرزرو تا پایان اسمال دوبار نرخ بهره را افزایش می‌دهد. وی افزود: فدرالرزرو احتمالا منتظر برگزاری همه‌پرسی عضویت انگلیس در اتحادیه اروپا خواهد بود و در نشست جولای نرخ بهره را افزایش می‌دهد.

ارز	قیمت (میلن)	تغییر
دلار آمریکا	۳۴۶۰	-
یورو	۳۹۳۰	۱۰-
پوند	۵۰۴۰	۲۰+
درهم	۹۴۸	۲-

طلا و سکه	قیمت	تغییر
طرح جدید	۱،۰۰۴،۰۰۰	۴۰۰۰-
طرح قدیم	۱،۰۰۳،۰۰۰	۴۰۰۰-
نیم	۵۰۵،۰۰۰	۵۰۰۰-
ربع	۲۷۲،۰۰۰	-
گرمی	۱۸۱،۰۰۰	-
گرم ۱۸ عیار	۱۰۴،۲۰۰	۳۰۰۰-
اونس (دلار)	۱۲۴۰،۰۸	۲،۶-